

DIJABETSKO STOPALO KAO MANIFESTACIJA VIŠESTRUKIH KOMPLIKACIJA ŠEĆERNE BOLESTI

Mirko Sovilj^{1,2}

¹JZU Bolnica “Dr Mladen Stojanović”, Milana Vrhovca 1, Prijedor,
Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

²JU Visoka medicinska škola Prijedor, Nikole Pašića 4A, Prijedor,
Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

Sažetak: Dijabetско stopalo je složena komplikacija šećerne bolesti, nastaje kao rezultat višestrukih metaboličkih poremećaja i posljedične dijabetičke angiopatije i neuropatije, manifestuje se mekotkivnim i koštanim ishemijskim i upalnim promjenama koje bolesnika dovode u visok rizik, da doživi neku od amputacija na nivou donjeg ekstremiteta. Cilj je ukazati na složenost patološko anatomskih promjena i najčešće kliničke manifestacije sinergijskog djelovanja vaskularnih i neuroloških komplikacija šećerne bolesti. Retrospektivnom analizom je obrađeno 87 hospitalno liječenih pacijenata sa manifestacijom dijabetičkog stopala u periodu od jedne godine. Izvršena je analiza kliničkih manifestacija dijabetičkog stopala u odnosu na pol i životnu dob bolesnika te prikazani ishodi primijenjenog liječenja. Najveći broj liječenih je bio u starosnoj dobi od 50 do 59 godina (29,89%) i nešto manje u sljedeće dvije dekade životnog doba. U grupi od 87 liječenih bolesnika, više od dvije trećine su bili muškarci, njih 60 (68,97%). Kod polovine liječenih (49,43%) su utvrđene promjene u smislu globalne ishemije i gangrene stopala dok je gangrena prstiju bila kod skoro jedne trećine liječenih (28,74%). Nekomplikovanu ulceraciju je imalo svega 6,9% bolesnika dok su upalne promjene tipa flegmone ili apscesa uzrokovane infekcijom utvrđene kod 14,9% liječenih. Pozitivan ishod liječenja i potpuno sačuvano stopalo je postignuto kod samo 16 bolesnika (21,62%) dok je kod ostalih primijenjena amputaciona hirurgija. Amputacija pojedinih prstiju je izvršena kod 33 bolesnika (44,59%), dezartikulacija na nivou Lisfrankovog zgloba kod 9 (12,60%) dok je potkoljena amputacija urađena kod 14 (18,94) i natkoljena kod 2 bolesnika (2,70%). Dijabetско stopalo je manifestacija sinergijskog djelovanja složenih metaboličkih poremećaja i njihovih reperkusija na periferni vaskularni i nervni sistem. Kod najvećeg broja liječenih (78,16%) su kod prijema na bolničko liječenje utvrđene gangrenozne promjene pojedinih segmenata stopala. Kod 57,19% operativno liječenih pacijenata je primijenjena amputacija na nivou stopala, a kod 18,94% je urađena potkoljena amputacija.

Ključne riječi: dijabetско stopalo, infekcija, gangrena, amputacija

DIABETIC FOOT AS A MANIFESTATION OF MULTIPLE DIABETES COMPLICATIONS

Mirko Sovili^{1,2}

¹Public Health Institution Hospital „Dr Mladen Stojanović“ Prijedor
Milana Vrhovca 1, Prijedor, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina

²College of Health Sciences Prijedor, Nikole Pašića 4A, Prijedor,
Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina

Abstract: Diabetic foot is a complex diabetes complication and it occurs as a result of multiple metabolic disorders and consequential diabetic angiopathy and neuropathy; it is followed by ischemic and inflammatory changes on soft tissues and bones that can put a patient at risk of undergoing amputation at a lower extremity level. The goal is to emphasize the complexity of pathoanatomical changes and most common clinical manifestations of synergic effects of vascular and neurological diabetes complications. Retrospective analysis included 87 hospitalily treated patients with diabetic foot manifestations in a period of one year. The analysis of clinical manifestations was carried out in relation to the gender and age of patients and the outcomes of applied treatment were presented. Most of patients were in the age group 50-59 years (29.89%) and a smaller number of them were in the next two decades of age. Out of 87 patients, more than two thirds of them were males – 60 or 68.7%. One half of the patients (49.43%) felt changes in a sense of global ischemia and foot gangrene, while almost one third of patients (28.74%) had gangrene in toes. Only 6.9% of patients had an uncomplicated ulceration, while inflammatory changes such as phlegmon or abscess caused by infection were present in 14.9% patients. Only 16 (21.62%) patients had a positive outcome of medical treatment and their feet healed completely, while the others underwent an amputation. Amputation of individual toes was performed in 33 cases (44.59%), disarticulation at the level of Lisfranc joint was performed in 9 feet (12.60%), while the below-knee amputation was performed in 14 (18.94%) cases. 2 patients (2.70%) underwent an above-knee amputation. Diabetic foot is a manifestation of synergic effect of complex metabolical disorders and their repercussions on peripheral vascular and nervous system. Upon admission to hospital, most of the patients (78.16%) had gangrenous changes of individual foot segments. 57.19% of surgically treated patients underwent a foot amputation and 18.94% of them underwent below-knee amputation.

Key words: diabetic foot, infection, gangrene, amputation